

UZASADNIENIE

rozstrzygnięcia z punktu 1. (pierwszego) wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 3 lutego 2022 r.

Wyrokiem wydanym w dniu 6 lipca 2020 r., sygn. akt I C 168/16 upr., Sąd Rejonowy w Kielcach: (I) zasądził od pozwanej H. Z. na rzecz powoda(...) - Miejskiego Zarządu (...) w K. kwotę 4445,32 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 lutego 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty; (II) oddalił powództwo w pozostałej części; (III) odstąpił od obciążania pozwanej H. Z. kosztami procesu; (IV) nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach od powoda (...) w K. kwotę 2064,30 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych; (V) odstąpił od obciążania pozwanej H. Z. kosztami sądowymi; (VI) przyznał adw. D. H. z sum Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kielcach kwotę 2952 zł, w tym 23% VAT w kwocie 552 zł, z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej H. Z. z urzędu.

Pozwana wniosła apelację od tego wyroku. Zaskarżyła orzeczenie Sądu Rejonowego co do rozstrzygnięć z punktów I i VI w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej skierowana przeciwko rozstrzygnięciu zawartemu w punkcie VI zaskarżonego wyroku podlega odrzuceniu.

Dopuszczalność i zakres zaskarżenia orzeczenia sądowego w postępowaniu cywilnym są uzależnione od istnienia po stronie skarżącego interesu prawnego, który - jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 25 czerwca 2009 r. (III CZP 36/09, OSNC 2010/2/24) – ma miejsce w wypadku pokrzywdzenia (gravamen), polegającego w klasycznym ujęciu na niezgodności orzeczenia z żądaniem zgłoszonym przez stronę. Interes prawny w tym znaczeniu to obiektywna, tj. wywołana rzeczywistym naruszeniem lub zagrożeniem określonej sfery prawnej, potrzeba uzyskania konkretnego rozstrzygnięcia. Brak interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia sądu pierwszej instancji zachodzi nawet wówczas, gdy orzeczenie to formalnie dotyczy strony skarżącej, ale nie ma obiektywnej potrzeby zmiany lub uchylecia orzeczenia. Warunkiem istnienia interesu prawnego w zaskarżeniu jest bowiem każdorazowo pokrzywdzenie orzeczeniem skarżącego, stanowi więc ono przesłankę dopuszczalności środka zaskarżenia (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014/11/108).

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu ponosi Skarb Państwa albo jednostka samorządu terytorialnego, jeżeli przepis szczególny tak stanowi (art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 29 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze – tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1651, ze zmianami). Z punktu widzenia postępowania, w którym ta pomoc została udzielona, nie są one kosztami sądowymi w rozumieniu ustawy dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2257, ze zmianami), w związku z czym nie stanowią składnika kosztów procesu w myśl art. 98 k.p.c. i nie stosuje się do nich art. 109 § 2 k.p.c. Obowiązek ich ponoszenia ma subsydiarny i publicznoprawny charakter. Nie ma zatem podstaw do twierdzenia, aby strony postępowania mogły doznać uszczerbku prawnego na skutek wydania postanowienia przyznającego ustanowionemu dla którejkolwiek z nich adwokatowi (radcy prawnemu) od Skarbu Państwa koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które ani nie zwiększa ich obowiązków w sferze prawnej, ani nie zmniejsza ich uprawnień. Oceny tej nie zmienia hipotetyczna możliwość cofnięcia ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, z jednoczesnym obciążeniem strony, dla którego go ustanowiono, kosztami wynagrodzenia tego pełnomocnika (art. 120 k.p.c.) - por. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 5 kwietnia 1991 r., III CZP 22/91, OSNC 1992/2/18; z dnia 20 maja 2011 r., III CZP 14/11, OSNC 2012/1/2 i z dnia 8 marca 2012 r., III CZP 2/12, OSNC 2012/10/115 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2012 r., V CZ 161/11, LEX nr 1164758.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 373 § 1 k.p.c. odrzucił niedopuszczalną apelację pozwanej co do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie VI zaskarżonego wyroku.